

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434. Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Szirmai Vidor ügyvéd.	Főszerkesztő: Dr. Reich Aladár orsz. képvis.	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Valentin Emil	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
--	---	--	--	--

Az adókiivető bizottság.

Szép dolog a kegyelet, szép dolog a hála. Örül a jó érzésű embernek a lelke, ha látja, hogy a tönkrejutott barátot nem hagyják el azok, a kik a bőség napjaiban asztalánál vigadoztak; megnyugvással vesszük, ha bármely alakban nyilatkozik meg a vonzódás, a szeretet, a jótékonyság azokkal szemben, a kiket a balsors nehéz helyzetbe jutottat.

Nem lehet kifogásunk az ellen sem, ha ez a gondoskodás oly formában érvényesül, hogy hasznothajtó foglalkozást, jövedelmező állást szerez valaki annak, a ki rendes keresetétől elesett, s nem képes mindennapi kenyerét előbbi hivatalában tovább megtalálni.

Még az sem baj, ha közhivatalt adunk az ilyen szájalomra méltó existenciáknak.

Egyet azonban föltétlenül megkövetelünk, a nyilvános erkölcsöknek, a közérdeknek szempontjából és ez az, hogy a gondoskodás ne történjék másoknak megkárosítása, a törvényes intézkedések megsértése árán, hogy a közhivatali javadalmasítás ne adassék könyöradományként olyanoknak, a kik az azzal járó kötelességeiknek megfelelni nem képesek.

Ezeket a reflexiókat az keltette bennünk, hogy az adókiivető bizottság tag-

jainak a pénzügyminiszter által történt kinevezése közhírré lett.

Az 1883. XLIV. t.-c 19 §-a határozottan előírja, hogy ezen tagok a város önálló és kereseti viszonyait ismerő polgárai közül nevezendők ki, figyelemmel arra is, hogy azoknak felerésze a föld- és házbirtokosok, másik fele pedig, a kereset és tőkekamat adó-kötelesekhez tartozzék.

No már most! Mindenki ismeri a kinevezettek névsorát. Mindenki megtudja ítélni, vajjon megfelelnek-e azok a törvény által megkívánt kellékeknek vagy sem.

És ha ismerik és ha tudják, lehetetlen, hogy meg ne botránkozzanak azon a vétkes könnyelműségen, a melylyel egy város adózó polgársága a tehetetlenségnek, a tájékozatlanságnak ki lett szolgáltatva.

A mi igazságtalan adózási rendszerünkben, a hol az állam és a polgár, egymással szemben mint lelketlen és nyomorult jobbját állanak, az adókiivető bizottság volna hivatva arra, hogy tekintélyével, megbízhatóságával, szak- és helyzetismeretével, igazságérzetével védelmére keljen az adózónak és az ellenőrzés és felelősség nélkül, „az elevenhusig“ elvén működő kincstárnál, a

kegyes közbenjárónak, a bölcs mérséklőnek, szerepét töltsse be.

Ámde ehhez tekintély, igazságérzet, megbízhatóság hely- és emberismeret szükséges.

Kell, hogy az adókiivetőbizottság tagjai úgy erkölcsileg, mint anyagilag önálló, független, polgártársaikat ismerő, velük az üzleti- és magánéletben sűrűn érintkező, sorsuk iránt érdeklődéssel viseltető és ennél fogva a gazdasági és vagyoni viszonyokat lehetőleg alaposan ismerő egyének legyenek.

Csak ilyenektől várhatjuk meg mi adózók azt, hogy lelkiismeretesen, jóindulattal és bátorsággal fogják megállani helyüket érdekünkben és szavuknak súlya is lesz a kincstár képviselőjével szemben.

De ha szellemi hadastyánokra van bízva a mi védelmünk, akikben nincs meg a képesség, hogy bármily jogos álláspontot megvédelmezzenek, hogy bármily igazságtalanság ellen nyomatékosan tiltakozzanak; ha vagyoni rokkantak ülnek be, akik félnek beszélni, nehogy kockára tegyék a 3-4 frt napi-díjat, akkor érthető és indokolt félelemmel kell tekintenünk az adókiivető bizottság működése elé.

Előre nem tudhatjuk, hogy a következők igazolni fogják-e aggályain-

TÁRCA.

Kis leányka . . .

Kis leányka naiv örömmel,
Szereti hajasbabáit.
Kis fiúcska viláért se
Adná lovaskatonáit.

Múl' az idő. Szőke ifjú
Rajong a hajasbabákért . . .
Barna lányka szive dobban
Déleeg lovaskatonákért . . .

Saturnus.

Asszony szerelem.*)

Borongós őszi nap volt, olyan idő, melyben a bizsergető zászlóalj nős tisztjeinek feleségei, egy előre megbeszélte helyen gyűlnek össze s várják be férjeiket, kik a gyakorlatozás után értük jönnek.

Ezen a napon a hölgyek Seelinger főhadnagyéknál mulatoztak s tárgyalták a legújabb városi botránnyal, a mi nem volt egyéb, mint hogy a kis Kocsyváry patikusné itt hagyta urát s a május hóban elhelyezett s a zászlóaljban csak »snajdig Friczi« néven ismert Kallvitz Frigyes hadnagy után ment.

*) Szemelvény Kormos Sándornak „Katonák és Asszonyok“ című érdekesítő novelláiból.

Az asszonyok véleménye nagyon megosztott. Voltak olyanok, kik a megszőkött patikusné pártját fogták.

A szőszke Árkayné érvelt legerősebben:

— Kellett ez a vén mormotérnek, minek vett el egy olyan fiatal leányt s tette örökre szerencsétlenné. Hiszen tudni lehetett, hogy azt a szegény leányt csak a gazdagság s szüleinek erőszakoskodása csábította, de a szive az más felé vonzotta.

— Éppen ezért kellett volna magát megbecsülnie, — vágott közbe az örökké erkölcsbíró szerepét játszó Mrezek kapitányné. — Ha az az ember kiragadta őt a szegénységéből, úgy hálával tartozott neki azért a jólétért, amelybe helyezte s nem kellett volna ily rutul visszaélnie a jóssággal.

— Ohó vette át a szót a háziasszony, — én nem vagyok azon a véleményen. A leány nem tartozott hálával, mert hisz a patikus boldogtalanná tette a házassággal. Szeretni pedig nekünk, asszonyoknak muszáj. Én például anélkül el sem tudom képzelni azt az életet, hogy a férjem mellett éljek és ne szeressük egymást.

— Helyes, helyes, — hangzott minden oldalról — szerelem nélkül nem ér az élet semmit.

A zajos vitát kardesörgés szakította félbe. A férjek közül érkezik egy, gondolták.

Az ajtó nyílik, de nem férj érkezett, hanem a zászlóalj parancsnoka, az alezredes.

A belépő nem volt már fiatal, de mint egy kis kadét, mindig csinosan járt a daliás alezredes. Hogy miért volt az alezredes ily piperkőc, annak egyedül csak az az oka, hogy agglegény volt.

Az ajtóban megállott, összecsapta sarkantyúit és meghajtotta magát.

— Miről folyt hölgyeim a hangos diskurzus, amely egész az utcáig kihangzott? — kérde.

A szőszke Árkayné sietve felelt:

— Azt vitatjuk ezredes ur, hogy alapjában nem volt-e jogos a kis Kocsyváry patikusné szökése, miután vén férje mellett ugysem találta fel a boldogságot.

— Nem volt jogos, — mondá a meggyőződés hangján az alezredes, — mert manapság nincs is önzetlen szerelem. — Különösen az asszonyok között szalmaláng az, mely épen oly hamar elalszik, mint a milyen hamar kigyuladt.

— Alezredes ur természetesen a férj pártján van, mert az sem fiatal, szól közbe gúnyosan a főorvosné.

— Nem azért vagyok a pártján, hanem élettapasztalataim következtében. Elfogok kegyedeknek egy közönséges szürke történetet mondani, amelynek folyamán megfognak győ-

kat, de annyi bizonyos, hogy a káros eredmény elmaradása esetén is a kedvezőbb megoldást nem annak fogjuk köszönhetni amit a törvény némi védelmül intézményileg biztosított nekünk, hanem ezen kívül álló véletlen, meghatározhatatlan és tisztán önkényes körülményeknek.

Intézményes védelem helyett a szerencse esetlegességét kaptuk és akár szenvedjük kárát ennek a cserének, ennek a jogfeladásnak, akár nem, főnnáll a maga teljességében annak, vagy azoknak erkölcsi felelőssége, akiknek tanácsa, vagy meghallgatása, vagy pártfogása, vagy rábeszélése folytán ezek a kinevezések megtörténtek.

Mert a veszély megvan. Megvan arra, hogy a mikor tekintélyre lesz szükségünk, óvatos meghuzódás, — a mikor jóindulatra, egyszerű közöny, amikor a dolgok és személyek ismeretére, fölültes és hézagossá benyomások — a mikor erélyes állásfoglalásra, szelid megadás: fognak a mi oldalunkon lenni a kincstár kiméletlen és hajlíthatatlan igényeivel szemben.

És a mint nem oldhatjuk fel a felelőség alól azt, a ki bármely közbiztonsági rendszabályt megsért, ha nem is következett be az a baleset, melynek megelőzése céljából alkottatott, éppen úgy nem mentesül az erkölcsi felelőségtől az sem, a ki az adózók vagyonszabadságát tette ki veszélynek, ha a kár elmarad is.

Nem szívesen foglalkozunk személyekkel és most is távol áll tőlünk, hogy a bizottsági tagok bármelyikének jóakarátát vagy jóhiszeműségét már eleve kétségbe vonjuk.

Csak hogy más a jóindulat és más a képesség; más az akarat és más az erő.

Azután meg egy általános kórallapotnak tüneteit látjuk megnyilvánulni ismét ebben a dologban.

Értjük ez alatt azt a módszert, amely-

lyel minálunk a közhivatalokat betölteni szokták. Minálunk nem úgy tekintik a közhivatalt, mint a mely a közönség érdekében az állami teendők ellátása végett állított fel. Minálunk nem a hivatal van a közönségért, hanem a közönség a hivatal kedvéért. Sohasem abból indulnak ki, hogy: van itt egy állás, a melylyel ezek és ezek a kötelességek járnak, a melyek ilyen és ilyen embert kívánnak, válasszuk meg tehát X-et, a kinek egyénisége, képességei a legalkalmasabbá teszik őt az azzal járó szolgálatok teljesítésére. De hogy! Ki fog ennyire egyenesen, ennyire természetesen gondolkodni! Van annak egyéb módja.

Itt van Y., rokona ez, barátja ez, protegálja egy harmadik, talán csak akad neki egy hivatal. Ha nem ért hozzá, majd bele tanul. A kinek hivatalt ad, ad annak észt is az Isten. Ha meg elmarad ez az Isten adománya, ha nem tud megfelelni állásának, majd csak ellődörög valahogyan, majd elvégzi helyette más azt, amit elvégezni muszáj.

Azzal, hogy mennyi bajt, mennyi kárt, mennyi kellemetlenséget, mennyi keserűséget okoznak a polgárságnak az ilyen mondvacsinált hivatalnokok, nem igen szeretnek törődni.

Mi azonban fel kell, hogy emeljünk szavunkat az ilyen eljárás ellen, és a míg egyrészt elismerjük, hogy polgármesterünk — a kinek dicsérése pedig nem képezi szenvedélyünket — helyes érzéssel tudta gyakorolni a törvény szellemében és az adózók megnyugtására, kinevezési jogát, másrészt nyíltan kimondjuk, hogy az, a ki a pénzügyministeri kinevezésekhez tanácsával hozzájárult, ha nem bünt követett el, legalább is vétkes gondatlanságot tanúsított Baja város adózó polgárságával szemben.

S a következményekért számolni fog.

Dr. Reich Aladár.

Közgazdasági érdekeink.

A közelmúlt, boszniai vasutak körüli vitánál, nemcsak ellenzéki, hanem kormánypártiak részéről, azon hátrányokra reámutattak, melyek ezen létesítendő vasutak által egyedüli magyar kikötőnkre, Fiuméra háramlani fognak. Mindenki előtt ezen hátrányos közgazdasági politika nyílt titok. Igaz, Ausztria nagy kegyesen megengedi, hogy saját magyar területünkön építhetünk vasutat, nagylelkűen concedálja, hogy Samacig építhetünk vasutat, de közgazdasági érdekeinkbe két marokkal is belenyul és a dalmát tergerpartot saját kereskedelmi, közgazdasági előnyeire és a mi hátrányunkra biztosítja. Ausztria, mint rendesen nem a „do ut des” jelszavát használja anyagilag velünk szemben, hanem folyton a „des” kihasználási módszert gyakorolja Magyarországgal.

Ez volt és lesz, erre tanított háromszáz esztendő történelmünk. Lesz pedig addig, míg Magyarország Ausztria osztályosa, hűbérese lesz. De nézzük mi lesz Fiumével, avval a magyar kikötő várossal, melynek felvirágozására, saját magunk, közgazdasági érdekeinkért, rövid néhány tized alatt megszámlálhatlan milliókat áldoztunk. Ausztria érdeke mindig az volt, hogy Magyarország anyagi érdekeinek reményei ne legyenek túlvér-mesek. Fiuméra fordított befektetéseket kancsal szemmel nézte. A forgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében, a legnehezebb terepviszonyokkal szembe szállva, a nagy kölcsönbe felvette a Trieszt-felé vezetendő dupla vágányt.

Dalmátia tengerpartját, annak minden egyes kikötő városát vasutakkal körüls behálózza, melyek úgy az occupált tartományokkal, valamint Bécs várossal megszakítás nélkül a közforgalmat létesítik. Amit esetleg a saját vasutjaival be nem érhet, segítségére van a déli vasut társaság, mely Magyarországból

zöldni arról, hogy mily hosszú életű az asszony-szerelm s merem állítani, hogy hasonló ezer eset közül legfeljebb hét-három kivétel van. Addig míg a hölgyek jólétben vannak, megvan a szerelem is, de mikor arról van szó, hogy tessék választani: jólét vagy szerelem, akkor bizony az előbbi választják, mert elvük az: jobb ma egy vén férj havi százötven forint konyhapénzzel, mint holnap egy fiatal szerelmes, havi 50 forint gázsival. Gondolkoznak jól s mindnyájan elfogadják majd ezen állításomat. Hallják tehát a történetet:

Felsőmagyarország egyik kisebb városában állomásozott körülbelül husz év előtt egy vadászászlóalj.

A tisztek között ép oly családias volt az összetartás, mint most minálunk. Egyhangú volt ugyan az élet, de zavartalan.

Egy napon érdekes hír zavarta föl a tiszti kaszinót egyhanguságából. Az terjedt el, hogy a 3-ik század morózus vén kapitánya, a »vad« Hübner nőül s egy oda való leányt vesz el, kinek még kauciója sincs, azt is a kapitány teszi le.

A városban és a kaszárnyában nagy kétkedéssel fogadták a hírt, mert mindenki tudni vélte, hogy a leánynak a zászlóalj egyik legcsinosabb hadnagya udvarolt égre-földre s a leány viszonzta is a hadnagy szerelmét.

A nősülési hír, ennek dacára is, valónak bizonyult s pár hétre rá a »vad« Hübner

már a szokásos látogatásokat tette a családost bajtársaknál ifjú nejével.

Hogy a frigy nem volt szerelmi házasság, tudta mindenki. A leány tetszelgett azzal, hogy ő szegény létére »kapitányné nagysága« lesz. A kapitánynál sem volt ez szerelem, inkább melegebb vonzalom s előrelátás, hogy legyen valaki, aki öreg napjaira ápolja.

Pár napig hallgatott aztán a krónika az érdekes házasságról, de egyszerre sugni-bugni kezdtek a kis városban, hogy a fiatal kapitányné megtalálta nemcsak a jólétét, hanem a boldogságát is, és pedig egyiket a férjénél, a másikat régi udvarlójánál, a hadnagnál.

A dolog nem egészen felelt meg a rossz nyelvek állításának, mert tény ugyan, hogy a hadnagy halálosan szerette mindig az asszonyt s ő viszont, de viszonyuk plátói volt a szó teljes értelmében.

A hadnagnak alkalmá volt nap-nap után a kapitánynéval találkozni s ilyenkor keserű szemrehányásokat tett neki hűtlenségeért.

Az asszonyt is bántotta a lelkiismeret, hogy nem azé lett, akinek örök szerelmet esküdött s látszólag szenvedett is e miatt.

Tervet kovácsoltak. A hadnagy áthelyezteti magát lehetőleg az ország másik részébe, az asszony pedig utána fog menni, elhagyja férjét, a kapitányt.

A szerelmesek tudvalevőleg nem gondolkoznak nagyon a fölött, hogy mit cselekszenek. Így tettek ők is.

A hadnagyot egy magas állású pártfogója közbenjárására pár hét alatt elhelyezték. A fiatal menyecske rövidesen követte őt. Férjének, a kapitánynak, levelet hagyott hátra, a melyben megírta, hogy bocsásson meg neki, de mellette sohasem tudna boldog lenni s érzi, hogy a hadnagy nélkül élni nem bír, azért követi azon férfiut, akinél üdvét megtalálta.

A kapitány a levélről nem szólt természetesen senkinek s ha neje után kérdezősködtek, azt mondta, hogy rokon-látogatóban van.

A fiatal pár ezalatt boldogan turbékolt új otthonában, de a boldogság nem tartott sokáig, mert a hadnagy úr 50 ft gázsija, miharább kifogyott, s beállott a nélkülözés, a mihez a menyecske most már nem volt szokva.

A mi kis pénzük volt, az lassankint fogyott s fogyott párhuzamosan a pénzzel a menyecske szerelme is.

Ebédre két tál étel, vacsorára hideg felvágott, a konyhában dolgozni, színházról, hangversenyéről csak hirt hallani — sehogysem tetszett a rövid idő alatt nagy uri módhoz szokott menyecskének.

Egy szép napon aztán összeszedte minden holmiját s őt hagyta legnagyobb bánat és szívfájdalom közepette a hadnagyot. Vissza utazott férjéhez, a ki volt oly nagy bolond s a bűnbánó Magdolnának megbocsájtott.

Soha nem hagyta el férjét azután a menyecske, noha nem szerette.

olcsó díjtételek mellett piacaira juttat. Nekünk magyaroknak, kiknek csak egy kikötő városunk van, összes természetményeinket, iparcikkeinket, kereskedelmünket kerülő utakon, az egész országból a fővároson keresztül le kell bonyolítanunk, mert a gombosi kompjárás, csak nem nevezhető modern közlekedési közforgalomnak. Az ország keleti, déli és északi részéről csak egy utunk, egy sinpárunk van, mely a tengerpartunk és Fiume felé vezet. Ha bőtermésünk van, ha a külföldi conjuncturák kedvezők nem-e fuladunk bele saját zsirunkba? A legjobb akarat mellett, a külföldnek legkedvezőbb conjuncturái mellett ilyen primitív szállítási módszer mellett képesek vagyunk-e közgazdasági érdekeinknek eleget tenni? Micsoda külföldi nagyobb cég lép velünk üzleti összeköttetésbe, hisz nem biztos, hogy az itt vásárolt áru nem romlanak el, nem-e válnak haszonvehetetlenné a szállítás lassúsága, hosszadalmassága által. És míg egyrészt ezen keleti fatalismuskat a szomszéd Ausztria a saját javára bőven kihasználja, nemcsak az ő jól kombinált közlekedési politikája által, hanem a vele szoros üzleti összeköttetésben álló déli vasut által, addig mi a hagyományos struc és szatócs politikánkat tovább folytatjuk

Évtizedek óta szünet nélkül hangoztatjuk, hogy közgazdasági érdekeink sürgősen megkövetelik, hogy Fiumét, a tengerparti vidéket az ország különböző részeiből hozzáférhetővé kell tenni. A kereskedelem egyik főkelléke, a gyors lebonyolítás, az akadálytalan és versenyképes szállítás. Évtizedek óta reámutatunk, hogy a Közép-Duna áthidalása, a baja-báttaszéki összekötő vasut nem helyi érdek, hanem életkérdés az országra, egy nélkülözhetetlen tényező kereskedelmünkre, iparunkra és mezőgazdasági terményeinkre. Akár borsót a falra hánytunk volna. Az ország érdekét mindig alá tudták rendelni a személyi érdekeknek.

Hiszik-e most már hölgyeim, hogy élhetnek önök szerelem nélkül is? Ha a szerelem és a jólét között kell választani, kegyedék bizonyára az utóbbit választják.

— Hol olvasta ezt a novellát alezredes ur? — kérde gunyosan Árkay főhadnagyné. — szeretném a szerzője nevét ismerni.

— Az élet könyvében Nagysád, mert az a fiatal hadnagy, akivel ez az eset megtörtént, én voltam s azért is maradtam agglegény.

*

A »Biszterci Hírsarnok«-ban pár nap múlva a következő nyilatkozat volt olvasható.

N y i l a t k o z a t.

A városban még eddig ismeretlen forrásból az a hír terjedt el, mintha nőm engem elhagyott volna. A hír aljas rágalom, annak terjesztőjét kutatom s nem fogok késni ellene a törvényes lépéseket megtenni.

Kocsvay Győző,
gyógyszerész.

... Hogy a kis Kocsvayné két hétig hol tartózkodott, arról nem szól a krónika. Az eset azonban nagyon hasonlít a kapitányné esetéhez

Semmi esetre nem szolgál előnyére az ország közgazdasági érdekeinek, hogy Boszniát Ausztriával közvetlen conexusban hozzák, de nem kellene úgy rettegünk közgazdasági érdekeinkért, ha Fiumét és a tengerpartot több oldalról hozzáférhetővé tettük volna. Valahányszor a Közép-Duna áthidalása szóvá tétetett, mindig a legneveltebb ürgyek mögé bujtak. Egyszer a főváros érdekét tolták elé, másszor a pénzkérdés volt a bökkenő; szóval a magyar nembánomság mindig a felszínen uszált. Igaz, hogy a hadügyminiszter soha se gondolt vele, hogy Magyarország közgazdasági érdeke mi módon óvható meg, mert ha az csak a fülét megmozgatta volna, nem egy, hanem akárhány hid is a Közép-Dunán elő lett volna varázsolva. És ma, mikor az ország közgazdaságilag már válságos uton van, mikor kereskedelem, ipar a tönk szélére jutott, mi történik ebben az ügyben? Hol mutatkozik a gyors segítség, a tettvágy?

Dr. Reich Aladár, Baja város országos képviselője, hónapok előtt interpellálta a kereskedelmi minisztert, a Közép-Dunaáthidalásának érdekében. Az idő óta már a harmadik kereskedelmi miniszter úr koptatja a kényelmes miniszteri szék piros bársonyát. A közvélemény narkotizálására világnak eresztették a hírt, hogy a hid tervei a műszaki osztályban már munka alatt vannak. Ezeket az altató pillulákat már számtalanszor beadják az érdekelt vidéknek, az ország közgazdasági tényezőiknek. Nincs pénz? Hisz Ausztriának, melynek tökéletesebb hálózata van, annak sem volt pénze, teremtettek, kölcsönvettek, csak hogy a munkásnak, a kereskedőnek, az iparosnak igényeit teljesítsék. Mi pedig a struc madár politikáját folytatjuk. Fejünket a homokba dugjuk és ez idő alatt a szomszédunk egyik pozíciót a másik után elharácsolja tőlünk. Legfőbb ideje, hogy az intéző körök a közgazdaság kellő magaslatára emelkedjenek és mindazon segítő eszközökhöz folyamodnak, melyek a régi bűnöket jóvá teszik. Siessenek, mert nemcsak Fiume, hanem összes kereskedelmi pozícióink tengerbe esnek.

Ha Fiumét, az abba belefektetett milliókat megmenteni akarják, úgy első sorban nyissanak utakat oda, hogy az ország minden részéből hozzáférhetővé tegyék.

Dr. Boszkovitz Mór.

A kormánypart politikája.

(Folyt és vége.)

Első cikkünk végén azon álláspont helytelenségének megvilágításáról ígértünk folytatást, hogy az ellenzék a szakbizottságokba nem választott meg. A „Bajai Közlöny“ egy igen ügyes megjegyzéssel, úgy látszik utját akarta elvágni cikkünknek, a mennyiben kijelenti, hogy helyeselte volna a bizottság ellenzéki tagok beválasztását is, de mivel az ellenzék nem jó példával járt elő, a mennyiben kormányparti tagokat boycottálta, ennek folytán, *ezúttal* ellenzéki tagokat nem lehetett választani. Dicsérünk lehet a „Bajai Közlöny“ szellemes védekezését, csak hogy a védekezésnek már első hibája az, hogy az nem való. De ha való lenne is, nem indokolt.

A „Bajai Közlöny“ úgy tünteti fel a

dolgot, mintha az ellenzék jelölése után jelöltek volna a kormánypartiak, holott az ellenzék a közgyűlés előtti napon jelöltek és pedig *akkor jelöltek, a midőn már a zsebükben volt a kormánypart jelöltjeinek listája.* A kormánypart és vele együtt a „Bajai Közlöny“ a struccmadár hibájába esett, titokban iratta a jelöléseket, a homokba dugta el fejét s azt hitte, hogy nem látják őt. Az sem felel meg a valóságnak, hogy mi csupa ellenzékieket jelöltünk, mert hat kormánypartit is jelöltünk. Tehát a „Bajai Közlöny“ kifogása ép olyan, mint az egyszeri völegény candidatus, aki himezett-hámozott, hogy eljegyezze magát és attól tette függővé elhatározását, ha ő a leányt előbb fürdeni látja s midőn ezen kívánsága teljesült, kijelentette, hogy nem veheti el a leányt, mert nem tesszik neki — az orra.

De ha mi jelöltünk volna előbb is, módjukban állott volna olyan arányban jelölni az ellenzék közül, mint amilyen arányban jelöltünk mi a kormánypartiak közül. Akárhogy jelöltek volna azonban ellenzékiek jelölése csak nekük és a város közönségének lett volna előnyére, amint azt kifejtteni fogjuk.

Mielőtt azonban erre rátérnénk, foglalkoznunk kell a „Bajai Hírlap“ vezércikkével is. Először megdicsér bennünket, hogy a törvényhatósági bizottságba egészségesebb légáramlatot hoztunk be, azután pedig nekiront mindkét pártnak, azt állítván rólunk, hogy kicsinyes civakodással tölti el mindkét párt idejét. Azt állítja továbbá, hogy mi minden áron ellenzékeskedni akarunk, szenvedélyes hangon ír sajtónk, mindenik helyett jobb volna a hid és a törvényszék. Az utolsó állítást minden fentartás nélkül elfogadjuk. Bizony minden vitánál többet érne a hid és a törvényszék. A hid érdekében pártunk felszólalt a képviselőházban és bizonyára a kérdést nem engedjük elaludni és minden erőnket egyesíteni és felhasználni fogjuk, hogy a hidat megkapjuk és a törvényszék visszaállítsassék. Ezen kérdésekkel a mi működésünk ellentétben nincsen s a mennyiben a „Bajai Hírlap“ ez irányban jó eszmével, tanácscsal fog szolgálni nekünk, azt a legnagyobb köszönettel fogadjuk. Legyen szives a „Bajai Hírlap“ minden erre vonatkozó idejét szóval, írásban vagy képben nekünk, a kormánypartnak rendelkezésére bocsájtani, minden ellenzékeskedési hajlamunk mellett, hisszük, hogy nem csak mi, hanem a kormánypart is elfogadja a jó eszméket a „Bajai Hírlap“-ból. Engedje meg azonban nekünk a „Bajai Hírlap“, hogy legvérmesebb reményü elvtársaink sem várják tőlünk azt, hogy a hidat, amelylyel a kormánypart 23 évig hitegetett bennünket, mi azonnal elkészítjük, sem azt, hogy ha a kormánypart a törvényszéket egyszerűen elengedte vinni, hogy mi azt a fülénél fogva azonnal visszahozzuk. Hanem igenis amit egy párt megtehet, mindent el fogunk követni ezek érdekében s hogy meddő munkát végzünk-e vagy sem, azt a jövő fogja megmutatni.

A mellett tehát, hogy a parlamentben ez iránybani aktiót megindítottuk; a város egyéb érdekeinek, szükségleteinek kielégítésére, annak anyagi fejlődésére is gondot fordítunk. Az erre vonatkozó működésünket kifejtjük a törvényható-

sági bizottságban, a sajtóban és a társadalomban.

Tehát nem minden áron üzünk ellenzékeskedést. Elvárjuk, hogy a „Bajai Hirlap“ kimagyarázza magát, hogy mit értett ezalatt? Legyen szives, ha gyanúsít, hát bizonyítson. Melyik kérdés, milyen ügy volt az, a melyben minden áron ellenzékeskedni akartunk? Egyetlen egy tárgyat nevezzen meg. Mi az a minden áron? Milyen árt vagy *Aront* értett alatta? Miért nem világosít fel bennünket a „Bajai Hirlap“ arról, hogy helytelenül cselekszünk ebben vagy abban a kérdésben? Megengedem a „Bajai Hirlap“-nak, hogy az ellenzéki sajtó temperamentumos, tüzes, talán szenvedélyesen védi álláspontját, szereti városát, hazáját és ilyen stylusban cselekszik ezen módon. De mindenesetre igazságérzettől áthatva, legjobb meggyőződése szerint városa, hazája érdekében.

Könnyedén azonban nem vág oda jelzavakat, nem nyargal általánosságokon, hanem minden egyes esetben megmondja, hogy ez az álláspontja, ezt tartja helyesnek, ezt kívánja.

Már most a hid elnyerésén, a törvényszék visszaállításán kívül arra is kell törekednünk, hogy az adókivetés igazságosan eszközöltessék, hogy a polgárok alaptalanul ne zaklattassanak, hogy a bajai ipar támogattassék, hogy a város háztartása minél olcsóbban és jobban kezeltesék, hogy a földtulajdonosokra ne rójjanak rá alaptalan költségeket, mint pldl. a határjelzéssel, hogy a halászok megélhessenek, hogy a város tiszta, egészséges legyen stb. stb. stb. ezekkel szintén kell foglalkoznunk.

Ezek nem kicsinyes dolgok, hanem igen szükségesek, mivel a város létérdekeit képviselik, a kenyeret és vizet. A pecsenye és a bor az is jó és szükséges, de első sorban a megélhetésről kell gondoskodni.

Hogy a fenti dolgokhoz beleszólása, intézkedési joga legyen, szükséges az ellenzéknek, hogy a bizottságban bent legyen, a hol minden kérdés megfordul. Már ott alaposan meg lehet a dolgot vitatni, eszmét cserélni, úgy, hogy ha a közgyűlés elé kerül a tény, egy szépen kidolgozott, megvilágított anyaggal áll szemben a közgyűlés.

Hiszen nekünk könnyű volna a helyzetünk, ha egyszerűen csak kritizálni, ellenzékeskedni akarnánk, mert a dolog természete szerint minden ember tévedhet, s nincs az a dolog, a melyen javítani ne lehetne. Tehát ha mi a bizottságokban részt nem veszünk, minden felelősség a kormánypárté és mi csak felülbírálnánk, mindig vagy legalább is a legtöbb esetben igazunk lenne, a mint hogy úgy is lesz. A közönség úgy, mint eddig is csak azt mondhatja; igaza van az ellenzéknek.

A kormánypárt, ha be is látja ezt, azt fogja mondani, mint eddig, *nem* fogadom el az ellenzék álláspontját, egyszer ezen, másszor másik kifogással. A végeredményben a város közönsége veszít, a kormánypárt teljesen lejárja magát és az ellenzéknek át kell adnia a tért. Saját taktikai érdekünk ellen járunk el tehát, midőn a bizottságokban helyet kértünk, de tettük azt a mi taktikai, a mi politikai érdekünk ellenére a város javára.

Akár szenvedélyesnek fognak bennün-

ket mondani, akár nem; meggyőződésünk az, hogy a kormánypárt nem tudja, vagy nem akarja belátni ezen állításunk helyességét, a bizottságokba bennünket azért nem akartak beválasztani, hogy az ő embereik hiúságát legyezzék és politikai érdekből szereplési hajlamukat támogassák. Ilyen elvekkkel, ilyen eszmékkkel vezetni a város ügyeit nem lehet, ez nem jó politica, nem jó taktica, az ilyen politica gyümölcseit csak önmaguknak tulajdonítsák!

—n

HIREK.

Esküvő. Dr. Havas Dezső szabadkai gyakorló orvos f. hó 25-én d. u. 1/25 órakor vezet i oltárhoz Rosenberg Lidia urhölgyet a bajai izr. imaházban.

A bajai első kath. nőegylet 1902. június hó 1-én a »lövő-kert« összes helyiségeiben a helybeli szegények támogatására díjtekézzel és világpostával egybekötött »nyári mulatságot« rendez. Személyjegy ára: 1 kor., este a pénztárnál 1 kor. 60 fill. Jegyek előre válthatók: Dr. Makrai László és Hübner József urak gyógytáiraiban és Kollár Ágoston úr könyvkereskedésében. Kezdeté délután 3 órakor. A díjtekézés kezdete délután 4 órakor. Felülfizetéseket a jótékonycélra való tekintettel köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtatunk. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a lövőkert belső helyiségeiben tartatik meg.

Fényes esküvő. Budapesten a Jézus Szent Szíve templomában f. hó 11-én ép oly fényes, mint előkelő esküvő volt. Mauthner Lenkét a világhírű Mauthner Ödön csász. és kir. udvari nagymagkereskedő leányát vezette oltárhoz Dr. Gyarmati Viktor ügyvéd. A jelenlevők a székesfővárosi közönség legelőkelőbb rétegeit képviselték. A jogászvilág és bírói kar színe-java, nemkülömben az előkelő gazdák, kereskedői körök és iparosok képviselői nagy számban megjelentek, ezáltal is tanuságot téve azon általános tiszteletről, melyben a menyasszony és vőlegény szülei mindenütt állanak.

Manhold István, m. kir. posta és táv. felügyelő, városi bizottsági tag f. hó 13-án hosszas és kínos szenvedés után elhunyt. A közszerzetnek és köztiszteletnek örvendő férfiú gyászos esete városszerte élénk részvétet keltett. Tetemeit f. hó 15-én, d. u. 6 órakor kísérte örök nyugalomra a gyászoló család és a jóbarátok és ismerősök nagy sokasága.

Képkiallítás. Az egy hete megnyílt képkiallítást közönségünk sűrűn látogatja. Mint értesülünk f. hó 21-ig áll a közönség rendelkezésére a »Nemzeti szállóban« felállított képesárnyok, a hol a legszebb és legművészebb kivitelű képek jutányos árban vásárolhatók meg.

Eljegyzés. Stukity Lajos okl. jegyző eljegyezte Piukovits Imre dautovai jegyző bájos leányát: J o l á n t.

Brutális szerető. Faldum István már évek óta benső szerelmi viszonyt folytatott özv. Polyák Józsefnél. Minthogy mindenféle szerelemnek vége szokott lenni, ez sem tartott örökké. Faldum ráunt a szeretőjére és elhatározta, hogy szakít vele. A szakításnak azonban azt a módját vélte legalkalmasabbnak, hogy e hó 11-én az éjjeli pásztoróra baltát vitt magával és azzal Polyáknét agyfőbe verte. Polyáknét a kórházban ápolják, Faldumot pedig a bíróság fogja megkérdezni, hogy a viszony kettévágásához miért éppen baltát használt?

Az udvariatlan gólya. »A gólya, a gólya, mily bánatosan szólna róla...« — szörnyen aktuális most e nóta. Nem is csoda! Nádudvari levelezőnk arról értesít, hogy most vasárnap egy jómódú parasztgáda háza tetejére gólya szállott és — mint a fenti operett ária tovább mondja — »ott hagyta névjegyet«. Nos, ebben nem lenne még semmi különös, de a tapintatlan gólya nem egy, sem kettő, no még ha három, de négy, mondd: négy névjegyet, hagyott ott — négy kis siró-rivó poronty alakjában. Tudósítónk a tudósítás végén megjegyzi, hogy az anya elég jól érzi magát, az apa azonban nem a legjobban.

Verekedő borbélyok. Nemhiába a borbélyok dolgoznak a legélesebb szerszámmal, de a concurrencia sincs annyira sehol kiélelve, mint közöttük. Ez az oka, hogy Dallos Sándor borbély — miután nem volt egyéb vágni valója — kollégájának Auth Jánosnak egy üveget v á g o t t a fejéhez. Az üveg persze izzé-porrá törött s belőle több szilánk Auth szemébe furódott, melyet orvosnak kellett kiszednie. Auth feljelentette Dallost, de a tárgyalás során kibékültek.

Fagyos szentek. Ha valaha, úgy az idén bizonyosan fogvacogva néztünk Szervác, Pongrác, Bonifác napjai elé, kiket tudvalevőleg a »fagyos szentek« epithetonnal ruházott fel a köznép. Azonban tisztelet és becsület nekik, az idén kifogástalanul viselkedtek, amennyiben fagyot lehelő arcukat nem felénk, hanem talán Szibéria felé fordították. A fekete leves (Orbán napja) hátra lenne ugyan még, de hiszszük, hogy az ha egyébert nem is, hát a paritas kedvéért okoskodni nem fog.

Vivótanfolyam. Bartholi Giovanni vivómenternél, aki tanfolyamát a Sport-egylet helyiségében már megkezdette még mindig jelentkezhetnek. Eddigi működéséből ítélve Bartholi máris szakképzett mesternek bizonyult és így rászolgál a közönség pártfogására. Hogy Zomborban is mily sikerrel működött, mutatja a »Bácska« mult évi októberi számában megjelent alábbi közlemény:

V i v ó m e s t e r Z o m b o r b a n. A z o m b o r i sport-egylet a nyáron három havi kurzusra Bartoli Giovanni olasz vivómestert szerződtette. Az egylet vivókurzusa nenirégiben befejeződött. Örömmel adunk azonban hirt arról, hogy Bartoli Giovanni letelepedett városunkban s az apatini-ut 668. száma alatt állandó vivóiskolát nyitott. Mig a nyáron át csupán a sport-egylet tagjainak állott rendelkezésére, most nyilvános vivóterme van, a modern igényeknek megfelelően kényelmes és jól fűthető öltözővel ellátva. A vivóterem maga tágas és világos s minthogy jó világításra van berendezve, a késő esti órákban is használható. Városunk ifjúsága szorgalmasan eljárógat a vivóórákra s Bartoli nemsokára ritka szép eredményeket fog fölmutathatni tanítványai előmenetelében. Bartolinak Zomborban való letelepedése valóságos nyereség az itteni sport kedvelő körök részére. Egyike a legjobb nevű mestereknek, kik hazánkban a modern s mindenütt nagyon fölkapott olasz iskolát terjesztik. Ezelőtt Rómában volt az állami vivóiskola tanára, majd ez év tavaszán Budapestre jött s a Fodor-Rákosi-féle vivóteremben tanította az olasz kard- és törvívást. A fővárosban pár hó alatt elsajátította a magyar nyelvből annyit, hogy a tanítványait magyar nyelven oktathatja. Különbén jól beszél franciául is. Fiatal ember még, s már is egy csomó aranyérmét, diszoklevelet nyert el a világversenyeken és akadémiákon. Pár év előtt a palermói nemzetközi vivóversenyen az első díjat nyerte el (500 lira), a mikor is az összes résztvevő világhírű olasz mestereket legyőzte. Ugyanigy Rómában és Casertában a nemzetközi mesteri versenyeken is ő vitte el az első díjat, azonkívül két évvel ezelőtt Páduában, hol a világ első mesterei mérköztek, Santelli Italo nagynevű mester első díja után ő nyerte a másodikat. A végküzdelemben ugyanis Santelli győzött, aki jelenleg Budapesten a magyar atletikai klub és Wesselényi vivóklub kedvelt vivómestere s a fővárosi előkelő sportkörök kedvence. Városunkban is hamar megkedvelték Bartolit. A zombori gymnasium tanulóit is ő oktatja törvívásban, a közoktatásügyi miniszter engedélye folytán. Mindenkinek melegen ajánljuk, hogy ha másért nem, legalább a mozgás kedvéért járjon el Bartoli termébe. A társasórák estefelé 5—7 óra közt vannak, azonkívül bárki kaphat különórát, hetenkint háromszor, vagy naponta, a nap bármely más szakában. A különórán az illető tanítvány teljesen egyedül nyer oktatást, mérsékelt díjazás mellett. Bartoli különben nemcsak az olasz iskolát tanítja, hanem a kard- és törvívás bármely modern módszerét, így a magyar, francia, német stb. iskolákat is.

Török A. és Társa. a legnagyobb fővárosi osztálysorsjegy főelárusító. Ki ne ismerné ez országszerte kedvelt, szerencsés bankházat? Kevés cégnek sikerült a játszó közönség kegyét oly nagy mértékben megnyerni, mint Török A. és Társának. A bankház által gya-

korlatba vett elv, hogy vevőivel a legmeszszebbmenő előzékenységet tanusítja és azokat jól szolgálja ki, hálásnak mutatkozott. Vevőköre folyton nagyobbodott és az állandó forgalom növekedése folytán a Váci-körut 4. alatti földszinti és másodemeleti főüzlet szűknek bizonyult; ugyannyira, hogy a főüzletet a hasonlíthatatlanul nagyobb Teréz-körut 46/b. helyiségbe helyezte át. Ezenkívül a főváros négy nagy kerületében fióküzletei is vannak és pedig: V., Váci-körut 4., IV., Muzeum-körut 11., VII., Erzsében-körut 54. és Kerespesi-ut 32. sz. Török bankház ama törekvéseért, hogy vevői kívánságait kielégítse, vevői elismeréssel adóznak, amit a számos beérkező hálanyilatkozat bizonyít. Ezenkívül hivatott helyről is hizelgő elismerésben részesült e cég, amennyiben a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték igazgatósága, mely sorsjáték ügyek megítélésében a legmértvadás, a Török cég öröme igazolta, hogy a legelőzékenyebb módon bonyolítja le a vevőközön-séggel ügyleteit. Mindezek után azoknak, kik az osztálysorsjátékban keresik szerencsájüket, a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa bankházát ajánlhatjuk. E cég a május 22-én, csütörtökön kezdődő I. osztályu húzáshoz sorsjegyeket eredeti árban árúsít és pedig $\frac{1}{4}$ sorsjegy 12 korona, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6 korona, $\frac{1}{3}$ sorsjegy 3 korona, $\frac{1}{6}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér. Török A. és Társa bankház mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Folt — volt! Sternfeld Vilmos helybeli pipere- és rövidárú-kereskedése olyan kitűnő folttisztító szappant árúsít, mely az eddigi használatban levőket minden tekintetben felülmúlja. Gyapjuból, selyemből egyformán tisztítja ki a foltokat. Ára használati utasítással együtt 20 fillér.

Törvénykezés.

Botrány a templomban.

Április hó 13-án, vasárnap, mint lapunkban annak idején részletes tudósítást hoztunk, hallatlan botrány volt a helybeli Ferencz-rendi templomban azért, mert a régi szokás-

tól eltérőleg nem bunyevác, hanem latin nyelven énekeltek a kóruson, a vasárnapi nagymisén.

A botrány epilógusa kedden játszódott le a helybeli büntető járásbiróság előtt, melyről tudósítónk a következőket írja:

Vallás elleni kihágással voltak vádolva: Pastrovics Antal, Treszkity György, Borkity Antal, Jerkovics József, özv. Osztrogonác Mária és Mária Mihály. Mindannyian büntetlen előéletűek.

A vádlottak védő nélkül jelentek meg a tárgyaláson, amely eltartott délelőtti kilenc órától, délutáni hatig. A vádlottak mind tiltakoztak az ellen a vád ellen, mintha ők a magyarság ellen akartak volna demonstrálni. Ők egytől-egyet jó magyarok és a magyar nyelvet, mint a haza nyelvét szeretik és éppen oly folyékonyan beszélnek, mint az anyanyelvüket. A vádlottak Pastrovics és Treszkity kivételével mind elismerték, hogy a templomban április hó 13-án amíg a kórus latinul, addig ők bunyevácúl énekeltek. Védelmükre felhozzák azonban, hogy ezt ők nem tervszerűleg tették, sőt nem is tehettek, mert azt hitték, hogy úgy mint ősi idők óta fogva, most is bunyevácúl fognak énekelni — bunyevác lévén a soros. Borkity védelmére még azt is felhossa, hogy ő a magyar egyházi éneket a saját költségén akarta kinyomtatni azért, hogy a bunyevác lányok azokat jobban megtanulhassák. Ennek igazolása végett hivatkozik a házfőnökre. Pater Martinov Fortunát házfőnök kihallgattatván előadja, hogy vádlottaknak annyiban igazuk van, hogy a nagymisén eddig felváltva magyarul, bunyevácúl és németül énekeltek. Az egyházi törvények értelmében, azonban az istentiszteleteken kizárólag latinul akartak énekelni.

A kérdéses vasárnapi nagymisén azonban ezt nem hirdette meg, mert ezen a napon csak kísérletképpen akart latinul énekelteni. Mindazonáltal az a véleménye, hogy a bunyevácok készültek a tüntetésre, mert Pölc Péter nevű növendék figyelmeztette a mise előtt, hogy a templomban valami készül. — Sebeszán Jusztin orgonamester arról ad felvilágosítást, hogy az orgonán azért játszott teljes erejéből, hogy a templomban felhangzó

zűrzavaros éneket elnyomja. — Vá g ó Rezső és Gardalits Lajos hallották, hogy a templomban botrány van, bementek és ott óriási lármát, éneket, kiáltásokat és orgona-zúgást hallottak.

Kasza, Balog és Kovács rendőrök rendet akartak a templomban csinálni. Midőn beléptek csend volt, csak az orgona zúgott, később vagy 150-en elkezdtek énekelni. — Pölc Péter noviciusnak az a meggyőződése, hogy a tüntetésre előre készültek. — Több bunyevác arról tesz vallomást, hogy a templomban nem volt botrány, csak hogy a templomban énekeltek és az ének és az orgona között nem volt összhang.

Délután öt órakor, hat órai tárgyalás után, kihirdeti dr. Hetényi Pál az ítéletet, mely szerint:

Vallás elleni kihágásban bűnösöknek találtnak:

Borkity Antal, Jerkovity József, Osztrogonác Mária és Mária Mihály, miért is nevezettek fejenként hat-hat heti elzárásra és 10 napi elzárásra átváltoztatható 100—100 korona pénzbírságra ítéltetnek.

Pastrovics Antalra és Treszkity Györgyre a vádbeli cselekmény nem volt bizonyítható, miért is nevezettek a vád és annak következményei alól felmentetnek. — Az ítélet ellen Borkity, Jerkovics, Osztrogonác és Mária felebbeztek. Koschier ügyészi megbízott, Pastrovics és Treszkity terhére felebbezést jelentett be.

Magyar fürdők.

Lipik.

Gyógyhatásáról messze földön híres Lipik fürdőt óhajtom itt leírni most, midőn közeledik a fürdő idény és a családokban fölmerül azon kérdés: Hova menjünk a nyáron? Dús lombozatu árnyékos parkjában Lipik-fürdőnek oda lenn a Száva mentén már ilyenkor májusban is szép számmal sétálnak vendégek. Később, midőn a nap heve szárossabb lesz, megszaporodik a vendégek száma. Az érkező vonatok csak úgy ontják magukból az újabbban érkező vendégeket, kik alig hogy meg-

Órákat, arany- és ezüst-tárgyakat olcsó gyári árak mellett küld jótállással

SCHÖNWALD IMRE

óras, arany- és ezüstárúgyáros

PÉCSETT.

Magy. kir. törvényszékileg bejegyzett állami éremmel, arany- és ezüstéremmel kitüntetett cég — becsületes kiszolgálás. — Minden tárgy va ódisága bizonyítására a m. kir. pénzverde-hivatal által van megpróbálva és annak próbajegyével ellátva. —

Nem tetsző tárgy ki lesz cserélve vagy a pénz visszaadva, a károsodás tehát kizárva.

Valódi ezüst remonteir . . .	5 20 ft	Arany gyűrűk 2-20 füttől feljebb.
kettős fedéllel . . .	7 —	Csinos, nemes opál-gyűrűk 4 füttől feljebb
horgony 15 köves szerk. . .	8 25 „	Valódi gyémántgyűrűk 10 füttől feljebb
pontosan járó nickel rem . . .	3 50 „	
goldin óra . . .	5 50 „	
ezüst női remonteir . . .	5 50 „	Finom nickel-horgony éb-
valódi 14 karátos női rem. . .	14 — „	resztő óra . . .
ugyanaz kettős fedéllel . . .	18 — „	8 nap járó ingaóra . . .
valódi arany rem. úri óra . . .	24 — „	ütőszerkezettel . . .
kettős fedéllel . . .	35 — „	Szép kakuk-órák 7 füttől 12 füttig.

Valódi megvizsgált ezüstlánczok csinosan kidolgozva 20 gramm súlyu 1 45 ft, 30 gramm 2 15 ft, 40 gramm 2 55 ft 60 gramm 4 50 ft, 100 gramm 6 ft.

Valódi 14 karátos arany uri-lánczok szép kivitelben, 20 gramm nehéz 25 ft, 30 gramm 37 ft, 40 gramm 47 50 ft.

Kívánat szerint hozzá illő aranyba foglalt köves lógók 10—15 gramm súlyban, darabonként 4 50 ft.

Szétküldés mindenhová a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik bárkinek.

Keltünő ujdonság.

DELICE

— Minden hirdetés felesleges
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb valódi francia szivarkapapir és szivarkahüvely kapható az ország minden különleges-ségi árúdjában.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK

GÁCSI, BRASSÓI, ZSOLNAI

továbbá

a legfinomabb angol és francia divatkelmékben!!!
Legújabb angol és francia szabású
férfi öltönyök jutányos áron.

pontos kiszolgálás mellett készülnek

Práger Károly és Testvére cég

BAJÁN,

Takarékpénztári épület

érkeznek, már is otthonosan érzik magukat ezen a kellemes helyen.

Lipikfürdőről egészen bátran állíthatjuk, hogy egyike a legismertebb magyar fürdőknek, nem csak Magyarországon, hanem messze azon túl egész Európában.

Igazán pompás látványt nyújt a lipiki sétány egy-egy vasárnapi délutánon. Itt lát az ember pompás keleti diszruhában törököket, montenegróiakat, bolgárokat és görögöket. Amott hevesen gesztikulálva vitatkoznak a kelet franciái, a románok, kik annyira mégsem tudják gyűlölni a magyart, hogy ide el ne jöjjenek betegségeikre gyógyulást keresni és találnak is a legtöbb esetben. Németek és franciák mellett szép számban vannak ott az angolok is. De még is túlnyomó számban vannak a magyarok, úgy, hogy a nemzetközi társaság dacára is kitűnik a fürdő magyar volta.

A fürdők kényelmesek, olcsók és tiszták. A helységben, a fürdő vállalat szállodáiban valamint a gyógyteremben a legnagyobb kényelemmel találkozunk. Az olvasó teremben ott találjuk az összes magyar napi és illusztrált hetilapokat. A fedett sétányon első rangú kitűnően szervezett magyar cigány banda játszik reggel és délután.

Gyógyhatásáról ennek a hegyek övezte kies fürdő helynek csodákat lehet beszélni. 64° C természetes melegségű jód tartalmu vize számtalan betegségre kiváló gyógyhatással van.

Az élet olcsó. A Lipik megcáfolja azt a köztudásba átment mondást, hogy minden magyar fürdő drága. A szállodákban a lakások olcsók, de a ki ennél olcsóbban akar lakni, az kényelmes, egészséges szobát kap a helységben olyan áron, amelynél olcsóbb butorozott szobát idehaza sem kaphatunk. Az elem határozottan olcsó úgy a gyógyteremben, mint a helység vendéglőjeiben.

Lipiken több kiváló orvos mellett ott van dr. Marschalkó Tamás kolozsvári egyetemi tanár is, kitől orvosi tanácsot kaphatunk.

Fodor Károly.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. Jenő Budapest. Kérünk jobbakat.

Dr. B. M. Köszönettel vettük.

K. Béla. Csak ősszel jönnek

Sirius. „A gymnazista leány” c. versét jövő számban.

B. H. 1) Tárcaját némi javítással közölhetjük, e célból rendelkezésére bocsátjuk 2) A versírás alaki szabályait bármely verstanban megtalálhatja 3) Belső, tartalmi kellekre szabályt felállítani úgyszólván lehetetlen. Az mindig egyéni érzésen, felfogáson alapszik. 4) Korántsem áll azonban — mint ön gondolja, hogy egy költemény feltétlenül tiszta valóságok kifejezője legyen. Sokszor csak ép a metrika, vagy talán a rím kedvéért foglalnak benne helyet nagyhangú, érzést keltő, alpáthosszal írott gondolatok és érzelmek.

S. G. Legjobban ajánlhatjuk forrásul, Senkievitz „Quo vadis?” c. művét, mely a Nero császár korabeli kicsapongó, féket nem ismerő, ledér római élet leghűbb tükrét adja.

Árverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, miszerint Kohn Henrikné mint Kohn Henrik engedelmese bajai lakos javára Kohn Sámuel ellen a bajai kir. járásbiróságnak 1901. V. 578. számú végzése folytán fogantatott végrehajtás alkalmával zár alá vett a szent-istváni 474. számú betétben Af alatt felvett 2189. hrszámú a gazsina Szt-György dülőben fekvő 6 hold 1324 □-öl nagyságú ingatlan (kaszálló) 1902. évi haszonvételének a végrehajtási tömeg javára leendő értékesítése céljából a folyó évi fütermést 1902. évi május hó 25. napjának d. u. 3 órakor Szt-István község határában a helyszínen nyilvános árverésen készpénz fizetése mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Versenyezni kívánók a 200 korona kiáltási árnak 10% át előre letenni tartoznak.

Baján, 1902. május 13-án.

Dujmovits István.
zárgondnok.

1000.000

KORONA

ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az

50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á.	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
2 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
81700 „ „	200
3900 „ „	170
4900 „ „	130
50 „ „	100
3900 „ „	80
2900 „ „	40

50,000 nyer. és jut. kor. összegben 13,160,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsolhatók és készpénzben fizetendők.

KIVÁLÓ SZERENCSE TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$) » 1.50 » 3.— »
egy fél ($\frac{1}{2}$) » 3.— » 6.— »
egy egész ($\frac{1}{1}$) » 6.— » 12.— »

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év május hó 22 ig

mely napon a húzás kezdetét veszi, bizalommal HOZZÁNK küldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főrudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI. Teréz-körút 46/a

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

2. Múzeum-körút 11.

3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben (utánvételezni kérem)) A nemtetsző
(postautalvánnyal küldöm)) törlendő.
(mellékelem bankjegyekben (bélyegegben.))

Pontos cím:

Egy ház kiadó

öt szoba-, konyha-, pince- és mellék-helyiséggel a Flórián-utca 72. szám alatt.

Bővebbet
SZABÓ SÁNDOR
cipésznél.

Értesítés.

Több simentháli és svájci

fejős tehén

úgyszintén növendék jószágot elad

Schleicher Antal

Baján.

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLET

GRAUAUG J. LIPÓT

BAJA,

DRESCHER GYULA-féle HÁZBAN.

Eszközöl előnyös feltételek mellett:

* * * * * **Váltóleszámitolásokat.** * * * * *

* * * * * **Jelzalog-kölosönöket.** * * * * *

* * * * * **Tőzsdei megbízásokat.** * * * * *

* * * * * **Váltó- és utalvány beszedéseket** * * * * *

* * * * * **Előleget nyújt értékpapírokra.** * * * * *

* * * * * **Szelvény-beváltás.** * * * * *

Értékpapírok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek

* * * * * **VÉTELE és ELADÁSA.** * * * * *

* * * * * **Osztálysorsjegyek eladása.** * * * * *

Élet-, tűz-, jég-, baleset- és szállítvány-biztosítások a leg-

* * * **olcsóbb díjtételek mellett eszközöltenek.** * * *

Az árú osztály már ez idő szerint elfogad megbízásokat és eszközöl

* * * **kötéseket a jövő idényű pirszén-szállításokra.** * * *

SZEMÜVEGET

orvosi rendelésre **kristály-üvegből**
sajátkezüleg csiszol és felelőség mellett
ad el

Majtinszky Lajos

éremmel kitüntetett látszerész

BAJÁN,

(Tóth Kálmán szobrával szemben)

— Több elismerő levéllel rendelkezik. —

T. c.

MAJTINSZKY LAJOS

látszerész úrnak

—HELYBEN.

Budapesten a klinikán szemeim megvizsgáltattam, Csapody tanár egy receptre felírta az üveg számát, de a receptet, mire haza jöttem, elvesztettem.

Véletlenül Majtinszky Lajos látszerészhez fordultam egy szemüvegért, s mikor később a receptet megtaláltam a Majtinszky-nál megvett szemüveg száma ugyanaz volt, a melyet a tanár a receptre feljegyzett.

Baján, 1897-ik évi április hó 30-án,

*Özvegy Szvaticsné
Sárkány Mária, s. k.*

Javitások szakszerűen és olcsón végeztetnek.

Alapított 1859-ben.

Alapított 1859-ben.

AZ

„EQUITABLE“

Egyesült államokbeli életbiztosító-társaság.

Főtelep: New-York, Broadway 120.

Magyarországi igazgatóság: BUDAPESTEN, VI. Váci-körut 35.

Vagyon az 1901. év végén 1,655,198,600 00

azaz egy milliard hatszázötvenöt millió százkilencvennyolcz ezer hatszáz kor.

Felesleg az 1901. év végén 355,645,210.00

azaz háromszázötvenöt millió hatszáznegyvenötezer kétszázöt korona

Összbevétel az 1901. év végén 321,873,025 00

azaz háromszázhuszonegy millió nyolczszázhatvanháromezer huszonöt kor

Kötvénybirtokosoknak kifizettetett az

1901. évben 143,573,105.00

azaz egyszáznegyvenháromezer millió ötszázhatvanháromezer százöt kor.

Új üzlet az 1901. évben 1,229,560,435 00

azaz egy milliard kétszázhuszonkilenczmillió ötszázhatvan ezer négyszázharmincöt korona

Biztosítási állag 1901. év végén 5,896,383,625.00

azaz öt milliard nyolczszázkilenczvenhat millió háromszáznyolcvanháromezer hatszázhuszonöt korona

Kötvénybirtokosoknak az intézet fenn-

állása óta kifizettetett 1,884,359,255.00

azaz egy milliard nyolczszáznyolcvanegy millió háromszázötvenkilenc ezer kétszázötvenöt korona

Ajánlatokat úgy az élet-, mint a járadék-biztosítás minden formájára a legolcsóbb díjtételek mellett elfogad

Az Equitable Egyesült államokbeli életbiztosító-társaság
hajai vezérügynöksége

BANK- és VÁLTÓÜZLET

GRAUAUG J. LIPÓT-nál

BAJA

Drescher Gyula-féle házban.

ÜGYES ÜZLETSZERZŐK FELVÉTERNEK

O. Elemi Biztosító Részvény-Társaság.

— Teljesen befizetett részvénytőke 4 000.000 korona —

T. c.

Baja, 1902. április hó.

Ezennel van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az

O. Elemi Biztosító Részvény-Társaság

főügynökségét átvettem és ez intézet számára **tűzbiztosítási** ajánlatokat **épületekre, ingóságokra, áruraktár-, termény és takarmánykészletekre** stb. valamint **gyári és átalánybiztosításokra**, továbbá **balesetbiztosítási** ajánlatokat egyes **egyéneknek**, valamint **csoportoknak** (gyári, kereskedelmi és gazdasági alkalmazottak, egyletek, társulatok, tűzoltó testületek stb.) baleset elleni biztosítása céljából elfogadok.

Ugyszintén elfogadok biztosítási ajánlatokat a **törv. szavatosság** anyagi következményei ellen való biztosításra minden állásu és hivatásu személy számára

Midőn egyszersmind b. tudomására hozom, hogy az általam képviselt társaság **más biztosító vállalattal szemben kötelezettségben nem áll**, kérem hogy b. bizalmával megfizetni sziveskedjék, a mit én a **legelőnyösebb feltételekkel** és a legmértányosabb eljárással mindenkor kifogok érdemelni. — Kitünő tisztelettel

O. Elemi Bizt. Részv.-Társ. bajai főügynöksége

BANK- és VÁLTÓÜZLET

Graug J. Lipót-nál

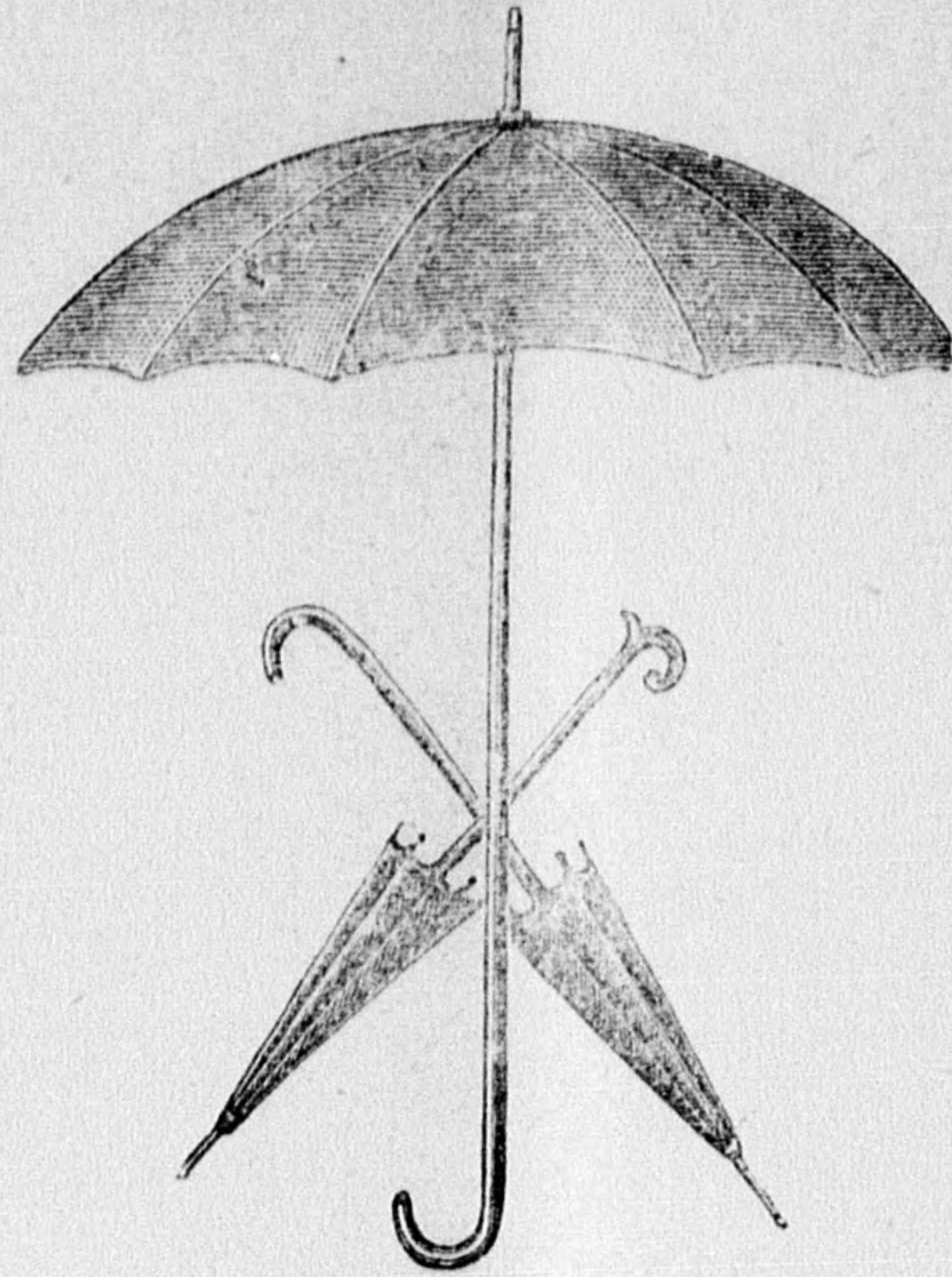
BAJA

Drescher Gyula-féle házban.

Ügyes üzletszerzők felvételnek.

ALKALMI VÉTEL.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy egy alkalmi vétel révén azon előnyös helyzetbe jutottam, hogy a **tavaszi idényre** érkezett legujabb és legszebb kivitelű

Nap- és Esőernyőket

meglepő olcsó áron árusíthatok, amiről kérem a n. é. közönséget, hogy személyesen meggyőződést szerezni méltóztassék.

E szakmába vágó átalakításokat, áthuzásokat és javításokat a legjutányosabb áron készítek.

Jelen értesítéssel felemlítem, hogy himzéshez egész új kivitelű

Előnyomatásokat

készítek és az ezekhez szükséges kipurált legjobb minőségű forrázott himzópamutot, valamint himzőselymet az összes színváltozatokban raktáron tartok.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel

STEINER R. ernyő-készítő,
főutca 370. (özv. Fogtató temetk. váll. szemben.)

ALKALMI VÉTEL.

HIMZŐ-MINTA és MONOGRAMM ELADÁS.

Nálan vásárolt ernyők egy év alatt INGYEN JAVÍTTATNÁK.

URADALMI

BIRKASAJT

kapható 72 és 88 fillérért különként.

Kiváló finom burgonya
válogatott faj, méterje 4 kor.

Zálogcédulákat

veszek a legmagasabb árban.

Márvány lapok

folyosó és konyha kövezéshez kapható.

ifj. **Pock Józsefné,**
Főúr.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

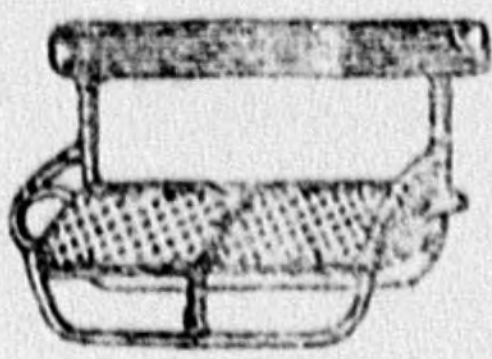
(Ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében.)

Ajánlom saját készítésű fölülmulthatatlan erős és olcsó

sodrony ágy- betéteimet,

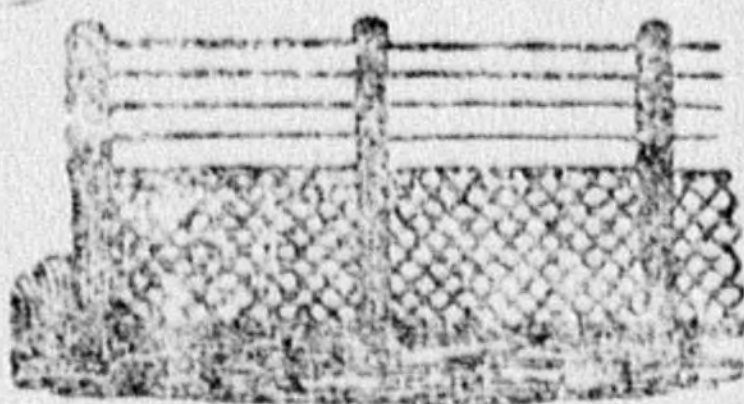
melynek ára csak 8 korona. Kell, hogy ezt a legszegényebb ember is megszerezze, egyrészt mert olcsó, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen légközlésétől, valamint a férgek elszaporodásától megóvatunk. Az ágy belvilágossága méretének hozzám való beküldése után a betét 1 nap alatt a legpontosabban elkészítetik.

Készítek továbbá

ruganyos

kocsiüléseket

(kocsiülő.)

felakasztható és falárával 12 kor-ért

(kerítés)

SODRONY LÁBTÖRLŐKET

(fekete v. rezesített) nagyság szerint	cm.	30-50	30-60	30-70	40-70
és a következő árakban:	fill.	110	130	150	200

kokusrost betéttel 30-40 fillér több.

Különösen ajánlom sodrony fonstaimat, mely nem kerül többbe, mint a rendes léczkerítés, mely kertek, szőlők és udvarok bekerítésére rendkívül alkalmas. Kavicskosarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökröz-zájkosarak, méhész főkötők, baromfi ketrecek s minden e szakmába vágó munkák olcsón, jól és a legrövidebb idő alatt szállíttatnak.

ifj. **UTRY PÁL, BAJÁN.**

Bérmálási ajándékok

kaphatók a legjutányosabb árban szolid kiszolgálás mellett

RUDE IGNÁCZ

műorás és ékszerésznél

BAJÁN,

(a »Központi Szálló« áttellenében)

Ajánlja ujonnan és izléseken berendezett nagy raktárát mindennemű **arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben**, valamint valódi **China-ezüst tárgyak** és **evőeszközökben**.

Nagy választékban tartok pontosan szabályozott, valódi

HONI- és

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákat

a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Arany- és ezüst-ékszereim a m. k. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve.

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; **Chronometre** és **ütő-zsebórák**, egyszersmind **ékszerjavítások**, **vésnöki** munkák olcsón, szakszerűen és gyorsan SAJÁT MŰHELYEMBEN végeztetnek

2 évi írásbeli jótállással.

Veszek ZÁLOGCÉDULÁKAT a legmagasabb árban, esetleg azokat saját költségemen kiváltom és a többletet visszafizetem.

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron megvétetnek, esetleg ujjal becsereztetnek.

Vidéki megrendelések posta fordultával eszközöltetnek.